

Нови путеви и неистражене области: дигитална хуманистика

Поводом обележавања шездесет година постојања Катедре за општу књижевност и теорију књижевности на Филолошком факултету Универзитета у Београду, од 24. до 26. октобра 2014. одржан је међународни научни скуп под називом „Компаративна књижевност: теорија, тумачења, перспективе“.

Имајући у виду традицију књижевног и теоријског проучавања, као и традицију подучавања компаративне/опште књижевности на Београдском универзитету од 1873. године, а нарочито од обнове Катедре 1954. године, овај научни скуп обележила су разноврсна истраживања, као и понекад супротстављени приступи и интерпретације, присутних академских радница и радника. Радови представљени на скупу обухватили су бројне теме: од преиспитивања појма *компаративна књижевност*, преко положаја који дисциплина има данас, те њеног односа према филологији или, пак, студијама културе, до сусрета компаративне књижевности са новим световима, укључујући ту и изазове које су пред њу поставиле теорије рода и дигитална хуманистика.

У оквиру панела „Нови путеви и неистражене области: дигитална хуманистика“, који је био посвећен питањима и проблемима који настају када се у тесну везу доведу компаративна књижевност, с једне стране, и теорије рода и дигитална хуманистика, с друге, четворо панелиста представило је своја истраживања: Ан Биргит Ронинг и Биљана Дојчиновић, те Саша Рудан и Евгенија Келберт.

Биљана Дојчиновић, са Филолошког факултета Универзитета у Београду, представила је историју теорија рода у српском контексту и указала на дигиталну хуманистку као најновију област унутар овог теоријског дискурса. Ово уводно излагање “A History of Discipline Which is Not One – From the Notion of Gender to the Digital Humanities” („Историја дисциплине која то није – од појма рода до дигиталне хуманистике“) бавило се везом између дигиталне хуманистике и транснационалног проучавања женске књижевности (односно, писања), а са становишта пројекта *Књиженство* и историје феминистичке критике у Србији.

Саша Рудан, са Универзитета у Ослу, и Евгенија Келберт, са Универзитета Јејл, у заједничкој презентацији под називом “Use of Digital Humanities techniques in the context of (self-) translation and bilingual writers” („Употреба техника дигиталне хуманистике у контексту (само)превођења билингвалних писаца“), скренули су пажњу на три области, односно аспекта дигиталне хуманистике: процес превођења (анализа различитих превода романа *Ана Карењина*); само-превођење (руски билингвални писци – Владимир Набоков, Јосиф Бродски); те почетно истраживање у пољу српске књижевности.

Ан Биргит Ронинг, са Универзитета у Ослу, представила је рад под називом “The Female Robinsonades: A Challenge to Comparative Literature and the Potential of Digital Tools” („Женске робинзонијаде: изазов компаративној књижевности и могућности дигиталне хуманистике“). Појам „женске робинзонијаде“ обухвата приче о бродоломима које су написале жене писци и/или имају женске протагонисте; уз то, она је сакупила библиографију од 95 дела, односно, 350 издања (женске робинзонијаде, библиографија). Ан Биргит Ронинг показала је у свом излагању да је корпус дела који се састоји од разних женских робинзонијада занимљив предмет проучавања у оквиру компаративне књижевности зато што указује на основна питања жанра и рода, као и на везу са културалном историјом и студијама превођења. Смештање оваквог истраживања унутар оквира дигиталне хуманистике пружа могућност за проучавање неколико аспеката наведеног корпуса.